

Козельщинські ВІСТІ

Громадсько-політична газета

№26 (10606) П'ятниця, 26 червня 2020 року

kozvisti.org.ua

Краща районна газета України 2018 року!

Американський виробник морозива Dreyer's визнав назву Ескімо образливою і вирішив змінити назву десерту Eskimo Pie. Про це повідомляє The Wall Street Journal. Морозиво Eskimo Pie було запатентовано в 1922 році. Логотипом продукту став хлопчик у традиційному одязі ескімосів. Рішення про зміну назви відбулося на тлі акцій протесту проти расизму, що почалися в США після смерті афроамериканця Джорджа Флойда.

Чи треба в розпал кризи роздавати населенню гроші? У Німеччині уряд вирішив, що треба. В усякому разі, сім'ям з дітьми. Отже, тепер на кожну дитину в країні виплатять по €300. Одноразова виплата стане одним із найдорожчих заходів, передбачених новою антикризовою програмою обсягом €130 млрд. Якщо попередня мала на меті допомогти бізнесу, особливо малому, просто протриматися під час карантину, то тепер мета інша — забезпечити швидкий вихід економіки з кризи. Окрім виплат дітям, на півроку знижується податок на додану вартість. Регулярна ставка становитиме 16% замість звичайних 19%, пільгова — 5% замість 7%. Також цілеспрямовану підтримку отримають покупці електромобілів і гібридів. Наприклад, покупцеві автомобіля на електричній тязі за ціною, не вищою за €40000, передбачена сумарна знижка в розмірі €9000: 6000 — від держави плюс 3000 — від виробника.

У чилійській пустелі Атакама, що вважається найпосушливішою пустелею Землі, навчилися вирощувати полуницю на гідропоніці. Очікуваний урожай повинен скласти 1 кг з рослини. Про це повідомляє FreshPlaza. За даними Фонду аграрних інновацій (FIA) Міністерства сільського господарства, проект складається з 3,5 тис. рослин, котрі, як очікується, дадуть 3,5 тонн полуниці.

На півночі Італії льодовик накривають брезентом, щоб захистити його від глобального потепління. Про це повідомляє The Guardian. З 1993 року льодовик Презена втратив більше третини свого обсягу. Його почали накривати ще у 2008 році. Тоді накрили близько 30 тисяч метрів квадратних, а зараз планується накрити 100 тисяч метрів квадратних. Це спеціальне покриття, яке відбиває сонячне світло і підтримує під брезентом низьку температуру.

Барселонська опера 22 червня влаштувала концерт для рослин. Перший концерт після відкриття Великого оперного театру «Ліцеу» в іспанській Барселоні провела для 2292 рослин. Він називається «Концерт для біоцену», передає Громадське. Мета концерту — показати, як у часи пандемії люди виявилися позбавленими можливості стати аудиторією, а також обміркувати нинішній стан людства. Кожну рослину, що взяла участь у концерті, після нього подарують 2292 медикам на знак подяки за боротьбу проти COVID-19 в останні місяці.

• ПО ПРАЦІ — ШАНА

Високі нагороди — найкращим медикам

Минулого тижня своє професійне свято відзначили всі, чия робота так чи інакше пов'язана з медичною сферою. Тут немає випадкових співробітників, адже саме у медицині працюють чуйні люди, які на своєму посту вдень і вночі рятують здоров'я, а часто і життя людей

Читайте на сторінці 2

НА ЗНІМКУ:
лауреати Всеукраїнської премії «Гордість України» медична сестра жіночої консультації **Світлана Кульбачка** (зліва) і старша медична сестра поліклініки **Наталія Маранда**

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Щиро вітаю вас із визначним державним святом — **Днем Конституції України!**

Конституція визначила найціннішим життя людини, її здоров'я, честь і гідність, надала свободу слова та віросповідання. І обов'язком кожного українця є поважати Конституцію і неухильно дотримуватися її принципів. Тільки так ми зможемо забезпечити подальший розвиток України як рівноправної демократичної держави. Тож будьмо мудрими, сильними і гідними громадянами своєї країни, адже все залежить від нашої свідомості. Миру, злагоди та добра нам усім!

З повагою —
Козельщинський селищний голова Олександр ТРОЦЬКИЙ

Елеватор Ліц с.Лутовинівка

КУКУРУДЗУ — 4750 грн/т, з ПДВ;
СОЛЯНИК — 11800 грн/т, з ПДВ;
СОЮ — 12500 грн/т, з ПДВ;
ПШЕНИЦЮ — 4800 грн/т, з ПДВ;
ЯЧМІНЬ — 4500 грн/т, з ПДВ

та іншу с/г продукцію.
Надаємо власний транспорт для вивезення з господарства.
Тел.: 099 48 92 555
<https://lits.in.ua/>

• АНЕКДОТ
У ТЕМУ
— У мене є зайвий квиток на концерт рок-групи. Підемо? — запрошує «металіст» свого товариша.
— Я б із задоволенням, але ти ж знаєш, що я вже оглух на одне вухо.
— Не біда! Друге можна заткнути ватою.

Куплю ВРХ:
корів, биків, телиць, телят, коней

Будь-які випадки **ДОРІЗИ**
Цілодобово
Перевезення ВРХ
097 724 33 35
066 72 00 675

ВІКНА ДВЕРІ
Вхідні та міжкімнатні
КОНДИЦІОНЕРИ
ЖАЛЮЗІ ТА РОЛЕТИ
НАТЯЖНІ СТЕЛІ

096 099 46 52, 050 054 05 95
Олексій
interalux.net

СОЦІАЛЬНІ ЗНИЖКИ!
Розстрочка без %
МОНТАЖ.
Доставка — БЕЗКОШТОВНА

Місто Кременчук,
проспект Свободи, 32-А
(район Палацу культури Край)

[interalux](https://www.instagram.com/interalux)

ФАСАД
салон вікон та дверей

ВІКНА ДВЕРІ ЖАЛЮЗІ РОЛЕТИ

068-922-19-56
068-698-44-67
с.мт. Козельщина,
вул. Остроградського, 46/11,
2-й поверх над ПриватБанком

• ПО ПРАЦІ — ШАНА

Високі нагороди — найкращим медикам

➔ Закінчення.
Початок —
на сторінці 1.

У Полтавській облдержадміністрації відбулись урочистості з нагоди Дня медичного працівника. На зібранні голова Полтавської обласної ради Олександр Біленький та голова Полтавської обласної державної адміністрації Олег Синегубов відзначили кращих медиків області, зокрема вручили і премії Полтавської обласної ради імені М.В.Скляфосовського.

Урочистості з нагоди Дня медичного працівника у Полтавській облдержадміністрації.

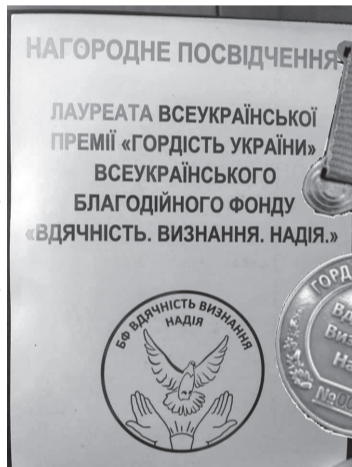
Зліва направо: голова Полтавської ОДА Олег Синегубов, «Кращий лікар загальної практики — сімейної медицини» — Лариса Рогізна, сімейний лікар Бреусівської АЗПСМ, голова Полтавської обласної ради Олександр Біленький

У кожній номінації для закладів і установ охорони здоров'я встановили по дві Премії: одна — для відзначення номінантів, які працюють у містах обласного значення, і друга — для відзначення номінантів, які працюють у районних центрах та сільських населених пунктах.

Серед переможців цього року в номінації «Кращий лікар загальної практики — сімейної медицини» — Лариса Рогізна, сімейний лікар Бреусівської амбулаторії загальної практики — сімейної медицини.

У роботу медичних працівників, зокрема Козельщинської центральної лікарні, вніс свої корективи спалах коронавірусу. Хтось

пішов у відпустки, хтось розрахувався. Але залишилися люди, яким не байдуже до здоров'я населення, — зокрема такі, як старша медична сестра стаціонарів Антонина Федоренко, а також дві медичні сестри, які проводять забір аналізів для ПЛР досліджень, — старша медична сестра поліклініки Наталія Маранда та медична сестра жіночої консультації Світлана Кульбачка. Саме їх нагороджено бронзовими медалями лауреатів Всеукраїнської премії «Гордість України» (див. фото ліворуч і на стор. 1). Тож бажаємо нашим медикам задоволення від їхньої праці, вдячних пацієнтів, тепла і розуміння в родині і, звичайно ж, міцного здоров'я!

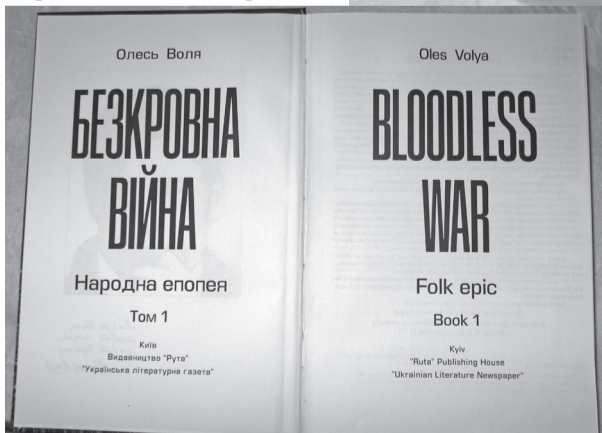
• РАДИМО ПРОЧИТАТИ

Хто має очі, той побачить і зрозуміє. Хто має вуха, той почує

Днями, дякуючи зусиллям видавництва «Рута» та «Української літературної газети», вийшла друком знакова народна епопея «Безкровна війна» Олесь Воля про голод-вимищення українців у 1932-1933 роках. За редакцією і коштом автора. Книга видана у двох томах, обсягом понад дві тисячі сторінок. Використані світлинки з державних архівів Кінофотодокументів, Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» та Служби безпеки України

Народна епопея «Безкровна війна» — праця не лише унікальна за сво-

ім непроминальним значенням і суттю, а й, переконані, з плином часу набиратиме ще більшої ваги й цінності. В епопеї немає жодного слова вимислу, і кожна сповідь очевидців про людомор, кожна смерть — неповторні, як неповторні лінії життя на руці, як благання до Бога, як останні зойки вмираючих у муках; названі поіменно жертви і їх кати, збережені назви тюрем, катівень, міст, сіл, хуторів, кутків, вулиць, річок і ярів; складені покажчики імен свідків голодомору

та географічних назв.

Поки існує й існуватиме на землі держава Україна, доти виникатиме потреба у читанні й перечитуванні вражаючого правдивостю та документальною достовірністю унікального епосу, почутого з народних вуст.

Хто має очі, той побачить і зрозуміє. Хто має вуха, той почує.

З питань придбання народної епопеї звертатися за тел.: 067-98-65-877; 098-44-35-335. E-mail: oles_volya@ukr.net.

СПОРТ ЕКСПРЕС

У суботу 20 червня відбулись ігри II туру чемпіонату та першості МО ГО ВФСТ «Колос» у Кобеляцькому районі з футболу сезону 2020 року. У змаганнях узяли участь три наші команди.

Зафіксовано такі результати:

I ліга: «Сокіл» — «Шенгури» — 5:0; «Спарта» — «Прапор» — 1:2; «Котовське» — «Маяк» — 7:0; «Дрижина» — «Локомотив» — 0:5; «Астарта» — «Іванівка» — 3:2; «Урожай» — «Водник» — Пер.

II ліга: «Спартак» — «Оріль» — 3:1; «Колос» — «Стріла» — 4:2; «Озера» — «Червоні Квіти» — 3:2; «Дашківка» — «Придніпрянське» — 0:20.

Турнірна таблиця чемпіонату та першості МО ГО ВФСТ «Колос» з футболу сезону 2020 року (станом на 22.06.2020)

I ліга

№	Назва команди	І	В	Н	П	М	РМ	О
1.	«Локомотив» (Бутенки)	2	2	0	0	7:0	+7	6
2.	«Прапор» (Підгора)	2	2	0	0	6:4	+2	6
3.	«Спарта» (Лутувинівка)	2	1	0	1	10:2	+8	3
4.	«Котовське» (В.Балка)	2	1	0	1	10:4	+6	3
5.	«Урожай» (Мідянівка)	1	1	0	0	5:2	+3	3
6.	«Іванівка» (Іванівка)	2	1	0	1	5:3	+2	3
7.	«Сокіл» (Білки)	2	1	0	1	5:3	+2	3
8.	«Водник» (Вільховатка)	1	1	0	0	2:1	+1	3
9.	«Астарта» (Козельщина)	2	1	0	1	3:3	0	3
10.	«Дрижина» (Др. Гребля)	2	0	0	2	1:7	-6	0
11.	«Маяк» (Орлик)	2	0	0	2	2:12	-10	0
12.	«Шенгури» (Шенгури)	2	0	0	2	0:14	-4	0

II ліга

№	Назва команди	І	В	Н	П	М	РМ	О
1.	«Придніпрянське»	1	1	0	0	20:0	+20	3
2.	«Червоні Квіти» (Черв. Квіти)	2	1	0	1	12:8	+4	3
3.	«Спартак» (Рибалки)	1	1	0	0	3:1	+2	3
4.	«Озера» (Озера)	2	1	0	1	4:4	0	3
5.	«Колос» (Павлівка)	2	1	0	1	4:4	0	3
6.	«Оріль» (Канава)	2	1	0	1	3:3	0	3
7.	«Стріла» (Сухинівка)	2	1	0	1	4:5	-1	3
8.	«Дашківка» (Дашківка)	2	0	0	2	5:30	-25	0

КАЛЕНДАР

ігор чемпіонату МО ГО ВФСТ «Колос» з футболу серед команд колективів фізкультури сільських громад району сезону 2020 року

I ліга (I коло)

Початок матчів — о 18:00

- 1 ТУР 13.06.2020 р. (субота)**
1. «Іванівка» — «Сокіл» 3:0
2. «Спарта» — «Шенгури» 9:0
3. «Прапор» — «Котовське» 4:3
4. «Маяк» — «Урожай» 2:5
5. «Водник» — «Дрижина» 2:1
6. «Локомотив» — «Астарта» 2:0
- 2 ТУР 20.06.2020 р. (субота)**
7. «Сокіл» — «Шенгури» 5:0
8. «Спарта» — «Прапор» 1:2
9. «Котовське» — «Маяк» 7:0
10. «Урожай» — «Водник» Пер.
11. «Дрижина» — «Локомотив» 0:5
12. «Астарта» — «Іванівка» 3:2

34. «Спарта» — «Дрижина»
35. «Котовське» — «Урожай»
36. «Астарта» — «Прапор»
- 7 ТУР 25.07.2020 р. (субота)**
37. «Маяк» — «Прапор»
38. «Водник» — «Шенгури»
39. «Локомотив» — «Іванівка»
40. «Дрижина» — «Сокіл»
41. «Урожай» — «Спарта»
42. «Котовське» — «Астарта»

3 ТУР 27.06.2020 р. (субота)

13. «Шенгури» — «Іванівка»
14. «Прапор» — «Сокіл»
15. «Маяк» — «Спарта»
16. «Водник» — «Котовське»
17. «Локомотив» — «Урожай»
18. «Дрижина» — «Астарта»
- 4 ТУР 04.07.2020 р. (субота)**
19. «Іванівка» — «Прапор»
20. «Сокіл» — «Маяк»
21. «Спарта» — «Водник»
22. «Котовське» — «Локомотив»
23. «Урожай» — «Дрижина»
24. «Астарта» — «Шенгури»

- 8 ТУР 01.08.2020 р. (субота)**
43. «Прапор» — «Водник»
44. «Шенгури» — «Локомотив»
45. «Іванівка» — «Дрижина»
46. «Сокіл» — «Урожай»
47. «Спарта» — «Котовське»
48. «Астарта» — «Маяк»

9 ТУР 08.08.2020 р. (субота)

49. «Водник» — «Маяк»
50. «Локомотив» — «Прапор»
51. «Дрижина» — «Шенгури»
52. «Урожай» — «Іванівка»
53. «Котовське» — «Сокіл»
54. «Спарта» — «Астарта»

10 ТУР 15.08.2020 р. (субота)

55. «Маяк» — «Локомотив»
56. «Прапор» — «Дрижина»
57. «Шенгури» — «Урожай»
58. «Іванівка» — «Котовське»
59. «Сокіл» — «Спарта»
60. «Астарта» — «Водник»

11 ТУР 22.08.2020 р. (субота)

61. «Локомотив» — «Водник»
62. «Дрижина» — «Маяк»
63. «Урожай» — «Прапор»
64. «Котовське» — «Шенгури»
65. «Спарта» — «Іванівка»
66. «Сокіл» — «Астарта»

Андрій РИЖЕНКО

Малюнок Сергія Лобача

• ВАРТО ЗНАТИ

Захищаємося від комарів

Щоб не мати проблем з укусами комарів, треба знати, як від них захиститися. Особливо це стосується людей з «найсмачнішою» першою групою крові

Найбезпечніший «нехімічний» захист — закритий одяг, бажано світлий, якого комарі не люблять, а тому активно не нападають.

Якщо ж спека, можна користуватися спеціальними засобами проти укусів комарів. Приміром, антикомарині браслети, просочені рослинним екстрактом, можуть працювати до ста сорока годин.

У приміщенні москітні сітки можна побризкати ефірним маслом цитрусових, хвої або герані.

Комарі також не люблять різних специфічних насичених запахів диму. Відлякує їх також дим від кинутої у вогонь хвої, шишок, декількох крапель камфори або кедрової олії, тютюновий дим і запах валеріани.

Столова ложка відвару харчової гвоздики, змішана з такою ж кількістю будь-якого одеколону, теж допоможе на певний час позбутися комарів.

Також можна розрізати лимон і повставляти у половинки бутони гвоздики. Поставити їх поруч із ліжком — і цей запах віджене комарів.

Якщо комар уже вкусив — спершу треба послабити свербіж. Найпростіший спосіб — обробити уражену ділянку настоянкою календули. Або змочити місце укусу звичайним розчином соди — 1 чайну ложку на склянку води — і змастити соком лимона.

Отож методів боротьби з ненависними кровососами чимало. Обирайте, який вам до вподоби і нехай такі «маленькі неприємності» не впливають на ваш настрій улітку.

• НА ЗАМІТКУ

Забуті і дуже корисні поради від наших бабусь

• Дрібка солі, додана у каву перед кінцем варіння, надає напою особливого смаку й аромату.

• Шматочки цукру, попередньо розчинені у невеликій кількості оцту, можуть замінити в соусі біле вино.

• Щоб рис вийшов білим і розсипчастим, засипайте його неодмінно у киплячу підсолену воду, додавши кілька крапель лимонного соку або розчиненої у воді лимонної кислоти. Не закривайте посуд, у якому вариться рис.

• Для збереження відкритої томатної пасти від цвілі потрібно на кришку нанести трохи сухої гірчиці.

• Буряк вариться дуже довго — 3-3,5 години. А можна варити тільки годину, потім зняти з вогню і поставити на 10 хв під струмінь холодної води. Буряк буде готовий.

• Щоб мариновані огірки хрустіли, додайте у банки листочки звичайної щирини.

• Ви зможете легко і просто замінити майонез сметаною, додавши у неї розтертий жовток круто звареного яйця і чайну ложку гірчиці.

• Щоб вікно виблискувало, мийте його водою з додаванням крохмалю. Замерзле вікно можна очистити за допомогою розчину кухонної солі. Матове скло мийте гарячою водою з додаванням оцту.

• Щоб сир не висихав, загорніть його у чисту серветку, змочену у солоній воді.

• Тертку, на якій ви збираєтеся натерти сир, змастіть олією. Від цього сир не буде склеюватися, а тертку легше вимити.

• Щоб голубці в каstrулі при тушкуванні не пригорали, на дно каstrулі покладіть кришку меншого, ніж у каstrулі, діаметру ручкою вгору. На кришку настеліть капустяне листя, а на них — голубці.

• Якщо варити яйця на сильному вогні, білок стає твердим, а жовток м'якшим. А якщо варити на повільному вогні, жовток буде твердим, а білок залишиться пухким. Тому краще варити яйця на помірному вогні.

• ЗРОБИ САМ

Як виготовити пальник із банок із-під пива

Виготовити маленький пальник із підручних матеріалів можна, витративши всього чверть години. А знадобитися він може у найрізноманітніших ситуаціях. Наприклад, закип'ятити літр води на такому пальнику можна менше ніж за 10 хвилин

Нам знадобляться: дві однакові алюмінієві банки (з-під пива або інших напоїв), шило (голка або шпилька), плоскогубці, фломастер, ножиці, суперклеї, монетка, паливо.

Акуратно відрізаємо ножицями по колу у кожній баночці дно, зі стінкою висотою від 2 до 7 см. З'єднуємо обидві половинки банок, вставляючи їх зрізами одну в одну. Потрібно, щоб краї увійшли один в один практично до кінця, а форма збереглася круглою. У крайньому випадку, можна приклеїти суперклеєм.

Очищаємо банку від фарби (щоб не зайнялася під час роботи пальника).

Шилом у центрі одного з донець проробляємо кілька маленьких отворів. Через них будемо заливати

пальне.

Потім по колу ближче до краю проколюємо отвори, намагаючись зробити їх якомога меншими. Їхня кількість може варіюватися від 16 до 24. Варто врахувати, що чим більше отворів, тим інтенсивніше працюватиме пальник.

Заливаємо пальне із розрахунку 60 г на 1 л води, закриваємо отвір монеткою. Наш пальник працює!

На замітку:

100 мл медичного спирту вистачить, щоб закип'ятити до 2 л води.

Як паливо можна використовувати не тільки спирт, але й рідкі засоби

для розпалювання багать. Тільки не беріть бензин або технічні спирти. Вони токсичні та при згорянні виділяють дуже багато диму.

• НЕТРАДИЦІЙНО, ПРОТЕ ДІЄВО

Магія листя хрону: витягає сіль прямо через пори шкіри

Продукт має середземноморське походження, тому може похвалитися яскравою латинською назвою *Artemisia*. Пізніше хрін здобув популярність і у наших краях, використовувався і як приправа, і у магичних обрядах, і як необхідний елемент весіль

Практичне застосування знайшлося не тільки для коріння хрону, яке сьогодні широко використовується як приправа, але і для листя. Воно містить вітамін групи В, а також С, Е і РР. Крім того, тут присутня велика кількість калію, кальцію, магнію, сірки, селену. А концентрація аскорбінової кислоти дасть фору навіть лимону та чорній смородині.

Присутність фітонцидів дозволяє використовувати листя хрону для захисту від шкідливих мікроорганізмів. Причому їх концентрація настільки велика, що навіть сушене листя має бактерицидний ефект. Тому господині використовують їх у консервуванні.

А ще лікувальні властивості листя хрону позбавлять від небезпечних солевих відкладень. Перед сном візьміть 2 великих листки хрону, вмочіть їх у кип'яток, потім покладіть на спину і накрийте тканиною. Якщо відчуваєте нестерпне печіння — це нормально. Опіки при такому компресі неможливі.

Вранці акуратно зніміть тканину і листя. Воно увібало сіль з організму, і якщо її було багато, то листя навіть може розсипатися. Визначаємо, в яких місцях тіла найбільше солі.

Повторюємо процедуру з компресом до тих пір, поки на листках не припинить з'являтися сіль.

Настоянка з листя хрону допомагає також від болю у спині й суглобах. Засіб робиться з молодих, зелених листків, які складаються у скляну банку і заливаються спиртом (або горілкою). Суміш настоюється дві доби у темному прохолодному місці, після чого нею можна натирати хворі місця.

Але пам'ятайте: хрін — алергенний продукт, тож використовувати його чи ні, залежить тільки від вашого організму.

• ПОРАДИ ДО ЧАСУ

Цвітну капусту на бідній землі не виростити

Цвітна капуста на першому етапі повинна сформувати потужну розетку листя, тільки сильні рослини дадуть великі головки суцвіть

У червні капусту потрібно підживлювати азотними добривами — настоєм коров'яку, настоєм з бур'янів або розведеною сечовиною (1 столова ложка добрива на 10 літрів води).

У липні підживлюйте капусту комплексним добривом з розрахунку 30 г на 1 квадратний метр. Мінеральні добрива для капусти можна замінити деревним попелом, бо у ньому міститься, окрім фосфору і калію, багато мікроелементів, необхідних для зав'язування капусти.

Прискорює зав'язування головок цвітної капусти позакореневе підживлення борною кислотою. Для цього 5 г борної кислоти розчиніть у склянці гарячої води, а потім додайте у 10-літрове відро води. Отриманим розчином обприскуйте капусту по листю у вечірній час.

Капуста любить підгортання, це сприяє утворенню додаткових корінців, підгорнуті рослини менше страждають від різких перепадів вологості ґрунту.

З моменту появи зав'язі у цвітної капусти розміром із кулачок у центрі листових розеток важливо стежити за вологістю ґрунту, не допускати пересихання. Капусту краще поливати потроху, але часто, зволожуючи лише верхній шар ґрунту. У спеку капусту добре поливати зверху по листю через розбризкувач, тоді рослини не будуть страждати від спеки.

Суцвіття цвітної капусти ближче до часу дозрівання звільняється від листя, але під сонячними променями головка цвітної капусти жовтіє, швидше зацвітає, втрачаючи свій гарний молочний колір і ніжність суцвіть. Щоб отримати якісний урожай, листя цвітної капусти зв'яжіть у пучки над головками, тоді суцвіття довго залишаються білими, ніжними і не зацвітають.

Не можна довго тягнути зі зрізанням голів цвітної капусти після того, як вони досягли максимального розміру. Перезрівши, голова цвітної капусти розпадається, починає цвісти, при цьому набуваючи жовтого відтінку, стає грубою.

НОВИНКИ КНИЖОК, ОНЛАЙН ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА ДОЛЯ БІБЛІОТЕК — що розповів відомий письменник Іван Андрусак

Навіть під час карантину українські письменники продовжували працювати та зустрічалися з читачами в онлайн-режимі. Ми розпитали у відомого дитячого письменника Івана Андрусяка про письменницький досвід під час самоізоляції, про книжкові новинки, про новий формат їхньої презентації, про долю українських бібліотек у регіонах та про спогади від поїздки зі Smart Foundation у червні 2019 року в рамках проєкту «Мереживо. Літературні читання в містечках України» спільно з ГО «Український осередок Міжнародного ПЕН-клубу» до читачів Полтавщини

— Як змінив Ваше життя режим самоізоляції?

— Карантин на мене майже ніяк не вплинув. Я живу в маленькому містечку, де все, дякувати Богу, тихо та спокійно. Єдине, що карантин «зіпсував», — Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» (десятий міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» було перенесено на 2021 рік через пандемію коронавірусу. Натомість у травні 2020 року відбувалися віртуальні зустрічі з письменниками — прим. ред.), зустрічі з читачами, яких традиційно щороку у квітні-травні було багато. Цьогоріч їх проводили онлайн через Zoom та Facebook. Карантин «загалмував» виходи кількох книжок.

— Удається працювати вдома? Чи є книги в роботі? Проанонсуйте. Чого чекати?

— Мені дивно й смішно читати, що багато людей мають на карантині купу вільного часу. Під час режиму самоізоляції я цього часу не мав. У мене завжди робота дистанційна, тому впродовж карантину її менше не стало. Навіть стало трохи більше. Ця робота пов'язана з редагуванням, підготовкою нових проєктів. Із найновіших видань, які готувалися до «Арсеналу», — серія з чотирьох книжечок-картончок для малявок-шмакодявок про те, що твориться на дереві, під землею, у небі, у морі. Це маленькі кумедні книжки, які мають віконечка-підказки, що можна відчиняти й підглядати на якусь рибку, пташку чи їжачка. Ще одна «шмакодявська» книжка видавництва «Ранок», яку ми зробили разом із художницею Марією Рудюк, має вийти найближчим часом. Вона називається «Макітра» й розповідає про маленьку дівчинку, яка вперше у житті потрапила у східну столицю українського гончарства — Опішню. Їй дуже хотілося там купити макітру. Книжка розповідає маленьким дітям, що таке гончарство. Це цікавий художній текст, такий собі «охудожнений» нон-фікшн.

Наступна книжка, яка мала вийти до Книжкового Арсеналу, але затрималася, — уже для трохи старших діток, які самі вміють читати. Вийде вона у видавництві «Віват» і називається «Морсько-свинський детектив». У ній три справжні детективні історії з розслідуванням страшенно кримінальних справ, які проводить славетний детектив морський свин Жерар. Він за свої послуги бере страшенні гонорари морквою та капустию. Ці веселі детективні історії орієнтовані на дітей молодшого шкільного віку. Їх фішка у тому, що вся дія відбувається у моїй квартирі на підвіконні та за вікном.

— Як презентуватимете цьогоріч відтерміновані книжки?

— З видавництвом «Віват» ми вже робили онлайн презентацію на віртуальному Арсеналі. Я читав фрагмент цієї історії, розказував усілякі каверзи. З «Барабукою» проводили ефір про ще не опубліковану мою книгу «Кольошко». Це повість-казка трошки філософського складу. Записи всіх ефірів є на моїй сторінці у Facebook. До речі, там же є й запис із нашої з вами поїздки у Козельщину, де я читаю фрагмент моєї вже опублікованої історично-пригодницької повісті «Сірка на порох».

— Минув року Ви опублікували історично-пригодницьку повість «Сірка на порох». Скажіть, чому в Україні цей жанр не є популярним?

— Я не думаю, що історична повість аж так не популярна в Україні. Навпаки, бувають прекрасні тексти цікавих авторів.

Для прикладу можна взяти українські дитячі книжки Володимира Рутківського, одного з найулюбленіших дитячих письменників. Його тетралогія «Джури козака Швайки», його трилогія «Сині Води» — це історичні тексти. До речі, останнім часом з'являється дуже багато саме історичного нон-фікшину. З'явилося ціле нове видавництво «Портал», яке друкує і художню літературу, і нон-фікшн саме на історичну тематику. Поділюся цілком таємною інформацією. Нещодавно я підписав угоду з видавництвом «Портал» щодо написання нової книжки про історичну Гуцульщину.

Бачу, що цей жанр дуже популярний серед дітей. Найважливіше — знайти у ньому цікавинки. Моя «Сірка на порох» — це якраз така спроба знайти нішу на рівні Рутківського, як писати про козацтво після деякої узурпації цієї теми Рутківським, бо він пише твори дуже високої якості на теми козацтва у дитячій літературі. Вочевидь, хто б уже не працював далі у цьому напрямку, буде або ж наслідувати Рутківського, або ж створювати щось нове. Я спробував пошукати щось нове у цій тематиці, але на рівні історій та технологій. Зазвичай сюжети про добу козацтва описують або заснування Запорозької Січі, або бої з походів. Однак історій про побут майже немає, хоча це дуже цікава тематика. Як люди жили у той час, як будувалася їхня економіка і якими тогочасними технологіями вони користувалися. Сьогодні всі спостерігають за новачками запуску ракети Ілона Маска у космос. За чим спостерігали тогочасні люди? Що їх бентежило? Оця історія технологій мені здається цікавою як новий і ще не прописаний сюжет. Саме сюди я спробував податися у повісті «Сірка на порох» на прикладі вироблення тогочасних технологій пороку. Як його виготовляли? Як були його складові й звідки вони бралися? Перед нами відкривається історія, що пов'язана з такою речовиною, як селітра. Її в Україні на той час добували дуже активно. Найдивніше те, що цю хімічну промисловість розвивали «зі старих могил, городищ».

— Чому в епоху цифрової інформації варто читати паперові книги?

— Тому що нічого не може замінити книги. Сучасні технології спрямовані на інші

речі, на важливі речі, на потрібні речі, але людина — завжди людина. Те, що відбувається в людській душі, ніякими цифровими технологіями не розворушити.

Нічого людство новими технологіями не вигадало такого, що б давало ґрунт для роботи душі. Її забезпечують віками напрацьовані речі: музика, література, живопис тощо. Одним словом — мистецтво. Новітні технології дають лише можливості доступу — більші, легші, простіші. Але мистецтва вони не замінять.

— Чи замінять паперові книги електронні? Чи можуть ці обидва формати не суперечити одне одному й співіснувати?

— Так, ці два формати вже давно не протистоять одне одному, а нормально співіснують. Ринок наукових видань, очевидно, має піти «в цифру» з тієї простої причини, що це книжки, які потрібні, власне, дуже небагатьом фаховим людям. Для них важливий оперативний доступ до інформації. Те, що потрібне для роботи, те, що більш оперативне, спокійно піде «в цифру». І це добре. І це слушно.

Мені здається, що значною мірою в електронний формат перейде так звана «легка белетристика», детективи, жіночі романи, усе те, що людина читає, щоб згаяти час. Чому? Тому що це дешевше й це книжки, до яких людина зазвичай не повертається. Класика завжди буде паперовою, тому що це зручно, тому що це приємно, тому що є цілий ритуал читання таких книг. І до них люди найчастіше повертаються.

Дитяча література. А тут чим молодший вік дитини, тим більша вага паперової книжки.

— Користуєтесь послугами бібліотек? Якщо так, то яких? На Вашу думку, бібліотеки вже віджили своє?

— Я дружу з дитячими бібліотеками по всій Україні, починаючи з маленької дитячої бібліотеки містечка Березань, де я мешкаю, і закінчуючи Національною бібліотекою України для дітей. Нині мене дуже бентежить те, що вигадали законопроект про бібліотеки, у якому взагалі відсутні дитячі бібліотеки. Це страшний злочин на рівні Чорнобильської трагедії. Якщо ми зараз утробимо дитячі бібліотеки, які роблять величезну справу, які привчають дітей до

читання, то будемо мати кілька втрачених поколінь. Необхідно розвивати дитячі бібліотеки, активно працювати з ними.

— Чи мали досвід відвідування бібліотек за кордоном?

— На жаль, ні. У мене був досвід відвідування за кордоном книжкових виставок, а якщо я навіть потрапляв до бібліотеки за кордоном, то лише оглядово, не як користувач. Нормально з цією темою не знайомий. Треба познайомитися, бо це цікаво.

— Що треба зробити українським бібліотекам, аби збільшити користувацький попит?

— Для того, щоби привертати більше уваги, треба йти до читачів. Це активна робота бібліотекарів зі школами, з письменниками. Можна нарахувати тисячі книгозбірень, де я бував, де я спілкувався з читачами. Можу сказати, що вкрай необхідно залучати до спільних заходів із бібліотеками цікавих людей, відомих письменників, рухатися, розвиватися. Бібліотека має бути центром зустрічей таких особистостей. Якщо бібліотекарі будуть активними, не сидітимуть в очікуванні, що до них хтось прийде, спілкуватимуться з учителями, учнями й батьками, тоді користувацький попит у таких бібліотек буде високим. Потрібно популяризувати книжки. Хочу зазначити ще одну цінну річ. Розвиток є у тих бібліотеках, куди батьки можуть відпустити дитину не тільки почитати книжку, а ще й погратися, де, окрім читання, буде ще щось відбуватися. Чи це театр ляльок, чи якийсь інший захід, не так суттєво. Усі вони мають існувати довкола книжки — і тоді бібліотека розвиватиметься. Якщо ж бібліотекарі сидітимуть склавши руки, то й заклад не розвиватиметься.

— Ви бачили багато бібліотек у регіонах України. Чи можете назвати приклади успішних? Які тенденції зараз там спостерігаєте? Чи можна назвати бібліотеку в селі популярним місцем для громади?

— Усе залежить від багатьох чинників. Я дивлюся: у мене в Березані діти бігають до дитячої бібліотеки, тому що там бібліотекарі не байдикують, а працюють. Загалом тенденція така: де бібліотекарі працюють, там рух є. І навпаки: там, де керівник ОТГ думає про те, як би продати бібліотеку, вивільнити її приміщення і зробити там черговий магазин чи ще якусь «гадість», то й бібліотека не активна, а бібліотекарі не вмотивовані до роботи. Але можу сказати з упевненістю, що у тій громаді, де немає адекватного, мотивованого бібліотекаря, де бібліотека занепадає та руйнується, із часом занепаде й громада. Це може бути неочевидна на перший погляд річ, але вона працює.

— Минув року в рамках проєкту «Мереживо» Ви відвідали бібліотеку в Козельщині на Полтавщині. Які враження від зустрічі у Вас залишилися? Чи сподобався захід?

— Дякую Вам, я дуже бентежно згадую цю поїздку в Козельщину. Вона мене приємно схвилювала. І я з великою радістю приїду ще.

— Цьогоріч Smart Foundation втілює проєкт оновлення бібліотеки в Козельщині. Запрошуємо Вас на відкриття сучасного культурно-освітнього простору.

— Дуже дякую. Обов'язково приїду й привезу книжки. Дякувати Богу, ці карантини не назавжди, а от дружба — вічна!

Розмову вела Катерина ЗАВАДА,
спеціалістка з PR та комунікації
Благодійної організації Smart Foundation

